

به نام ایزد منان

راهنمای سرمایه گذاری در بورس اوراق بهادار تهران

کارگزاری آفتاب درخشان خاورمیانه

تابستان ۹۵

تاریخچه:

کلمه بورس هم مثل هر کلمه‌ای، دارای یک پیشینه‌ی تاریخی است. به گفته اغلب کارشناسان، تاریخچه پیدایش واژه بورس هم به قرن پانزدهم میلادی باز می‌گردد. در آن زمان، بازرگانان و کسبه‌ی شهری به نام بورژ (Bruges) در شمال غربی بلژیک، در میدانی به نام تریورس (TerBeurze) در مقابل خانه‌ی بزرگ‌زاده‌ای به نام «واندر بورس» جمع می‌شدند و خرید و فروش می‌کردند. از آن تاریخ به بعد مکان‌هایی که مردم در آنجا خرید و فروش می‌کردند، به بورس معروف شدند.

در آن زمان، این مکان‌ها از نظم و انضباط خاصی برخوردار نبود و هر کس می‌توانست در آنجا به فعالیت بپردازد، اما به مرور زمان و رفته‌رفته، نظم و انضباط خاصی در این مکان‌ها حاکم شد؛ به نحوی که پس از مدتی، فقط بازرگانان، صرافان و دلان بودند که اجازه داشتند در این مکان‌ها خرید و فروش کنند. در گذر زمان، تالارهای مسقف بورس شکل گرفت و بازرگانان که تا پیش از آن، در هوای آزاد خرید و فروش می‌کردند، برای خرید و فروش به این تالارها می‌رفتند. در بسیاری از منابع علمی و تاریخی، زمان آغاز به کار تالارهای مسقف بورس را به عنوان تاریخ رسمی تأسیس بورس در دنیا معرفی می‌کنند، اگرچه همانطور که گفتیم، پیشینه آن به قبل از آن تاریخ و به قرن پانزدهم میلادی برمی‌گردد.

مطالعات اولیه درباره تأسیس بورس در ایران، به سال ۱۳۱۵ هجری شمسی بر می‌گردد. در این سال، فردی بلژیکی به نام "ران لوترفلد" پس از انجام مطالعات گسترده درباره‌ی تأسیس بورس در ایران، اساسنامه‌ی داخلی بورس را تهیه و به مسئولان ایرانی ارائه کرد، اما با توجه به شرایط آن زمان و وقوع جنگ جهانی دوم، عملاً موضوع بررسی و تأسیس بورس در ایران بیش از ۲۵ سال به تأخیر افتاد.

بالاخره در سال ۱۳۴۱، کمیسیونی در وزارت بازرگانی و با حضور نمایندگان وزارت دارایی، وزارت بازرگانی و بانک توسعه‌ی صنعتی و معدنی ایران تشکیل و موافقت‌نامه اولیه تأسیس بورس سهام در این کمیسیون، تنظیم شد.

در اواخر همان سال یعنی سال ۴۱، هیأتی از بورس بروکسل به سرپرستی دبیرکل این بورس برای مشارکت در راه‌اندازی بورس ایران، به کشورمان دعوت شدند و بالاخره پس از چهار سال، در سال ۱۳۴۵ قانون تشکیل بورس اوراق بهادار در مجلس تصویب و برای اجرا از سوی وزارت اقتصاد به بانک مرکزی ابلاغ شد. حدود یک‌سال بعد از ابلاغ قانون تشکیل بورس اوراق بهادار، در پانزدهم بهمن ماه سال ۱۳۴۶، بورس اوراق بهادار تهران با انجام چند معادله بر روی سهام بانک توسعه‌ی صنعتی و معدنی که بزرگ‌ترین مجتمع واحدهای تولیدی و اقتصادی در آن تاریخ به شمار می‌رفت، به طور رسمی فعالیت خود را آغاز کرد.

بورس ایران در تاریخ ۴۵ ساله فعالیت خود، همواره فراز و فرودهای بسیار زیادی را تجربه کرده است، اما شاید بتوان گفت یکی از مهم‌ترین تحولات تاریخ بورس ایران، تأسیس قانون جدیدی تحت عنوان قانون بازار اوراق بهادار در اول آذر سال ۱۳۸۴ بوده است که ضمن رفع برخی نارسایی‌ها و نواقص موجود در قانون اولیه، زمینه توسعه گسترده بورس در ایران را فراهم کرد. براساس این قانون، بخش نظارتی بورس از بخش‌های عملیاتی آن تفکیک شد، به این معنا که سازمانی به عنوان سازمان بورس و اوراق بهادار، به عنوان نهاد نظارتی بورس تشکیل شد. سازمان بورس که خود تحت نظارت شورایی به اسم شورای عالی بورس فعالیت می‌کند، وظایف متعددی دارد که یکی از مهم‌ترین وظایف آن، تأسیس و نظارت بر عملکرد بورس‌های مختلف است.

چرا برای سرمایه‌گذاری بورس را انتخاب کنیم؟

همه ما عموماً به دنبال آن هستیم تا پول خود را در جایی سرمایه‌گذاری کنیم که سود بیشتری را نصیبمان کند. در عین حال از قانونی بودن محلی که در آن سرمایه‌گذاری می‌کنیم مطمئن باشیم. از دیگر نکاتی که مورد نظر قرار می‌دهیم، شفافیت اطلاعات در خصوص سرمایه‌گذاری مورد نظر، سرعت و سهولت نقدشوندگی سرمایه است. بنابراین به طور خلاصه می‌توانیم بگوییم که در انتخاب روش سرمایه‌گذاری، موارد زیر برای ما مهم است:

- ✓ کسب سود بیشتر نسبت به سایر روش‌های سرمایه‌گذاری
- ✓ حصول اطمینان از قانونی بودن روش سرمایه‌گذاری
- ✓ اطلاع از بازار مورد نظر در هر زمان (وجود شفافیت در بازار)
- ✓ قابلیت نقدشوندگی سریع و راحت

بورس از جمله مواردی است که علاوه بر پوشش اهداف ذکر شده، منجر به بهره‌مندی کل جامعه از سرمایه‌گذاری‌های انجام شده نیز می‌شود که از آن جمله می‌توان به ایجاد اشتغال اشاره کرد.

فواید بورس برای سرمایه‌گذاران:

الف) ایجاد درآمد: مهم‌ترین هدف یک سرمایه‌گذار کسب درآمد است. سرمایه‌گذاران در بورس به ۲ روش می‌توانند درآمد کسب کنند:

۱- پرداخت سود نقدی ناشی از فعالیت شرکت‌ها؛ شرکت‌هایی که سهامشان در بورس عرضه شده است، بخشی از سود ناشی از فروش محصولات خود را بین سهامداران تقسیم می‌کنند. در نتیجه سرمایه‌گذارانی که سهام این شرکت‌ها را دارند، از این طریق کسب درآمد می‌کنند. این سود به صورت سالیانه به سهامداران پرداخت می‌شود.

۲- کسب درآمد ناشی از افزایش قیمت سهام؛ قیمت سهام شرکت‌ها به دلیل فعالیت‌های مفید و اثربخش مدیرانشان، می‌تواند افزایش یابد. افزایش قیمت سهام این شرکت‌ها موجب ایجاد درآمد برای سهامداران آن خواهد شد.

ب) قابلیت نقدشوندگی: زمانی که فرد در بورس سرمایه‌گذاری می‌کند، اگر به پول خود نیاز پیدا کند، سریع‌تر از سرمایه‌گذاری‌های دیگر می‌تواند سهام یا سرمایه خود را به پول نقد تبدیل کند. فرض کنید فردی با خرید ماشین، زمین یا مسکن سرمایه‌گذاری کرده است، تبدیل هر کدام از این سرمایه‌ها در زمانی که فرد نیاز فوری به پول خود دارد، زمان‌بر بوده و به راحتی انجام نمی‌گیرد. اما سهام خریداری شده در هر روز کاری قابلیت فروش را خواهد داشت مگر آنکه نماد سهم به دلایل معمولی (مانند برگزاری مجمع عمومی سالانه) بسته شده باشد که عموماً مدت زمان توقف و بازگشایی نماد طبق قانون مشخص است.

ج) اطمینان از محل سرمایه‌گذاری و شفافیت بازار: کلیه فعالیت‌های بورسی با توجه به مجوز قانونی مربوط به خود و با نظارت یک نهاد ناظر تحت عنوان “سازمان بورس و اوراق بهادار” به فعالیت می‌پردازند. شرکت‌های بورسی بر اساس قانون موظف هستند اطلاعات مجاز خود را به‌طور مرتب و دوره‌ای در اختیار خریداران و فروشندگان قرار دهند. این امر منجر به شفافیت بازار شده و سرمایه‌گذاران می‌توانند با اطمینان بیشتری اقدام به معامله کنند.

د) هدایت سرمایه‌های سرگردان به سمت سرمایه‌گذاری‌های متمرکز و هدفمند

ه) استفاده از پس‌اندازهای کوچک و خرد افراد به هر میزان در سرمایه‌گذاری‌های بزرگ

و) ایجاد بازار دائم و مستمر که امکان سرمایه‌گذاری بلند مدت و کوتاه مدت را برای سرمایه‌گذاران فراهم می‌آورد.

ز) وجود اوراق بهادار با ریسک و بازدهی مختلف برای سرمایه‌گذاران با هر سطح ریسک‌پذیری

برخی از مفاهیم اولیه بورسی

الف- شاخص بورس: به طور کلی شاخص‌ها در بورس برای بررسی و ارزیابی وضعیت گذشته و وضعیت فعلی بورس از جنبه‌های مختلف و همین‌طور پیش‌بینی روند آینده آن، شناسایی شدند. شاخص‌ها و نوسانات آن‌ها نقش مهمی در تصمیم‌گیری سرمایه‌گذاران ایفا می‌کنند. شاخص‌های بورسی انواع مختلفی دارند که هر یک وضعیت بورس را از جنبه خاصی بررسی می‌کنند.

شاخص کل یکی از مهم‌ترین و کاربردی‌ترین شاخص‌های بورسی است که مورد استفاده سرمایه‌گذاران قرار می‌گیرد. شاخص کل که به آن شاخص قیمت و بازده نقدی هم گفته می‌شود، نشان‌دهنده سطح عمومی قیمت‌ها و سود شرکت‌های پذیرفته شده در بورس است. تغییرات این شاخص بیانگر میانگین بازدهی سرمایه‌گذاران در بورس است.

در شاخص کل توجه به ۲ نکته ضروری است:

- ۱- افزایش شاخص کل، لزوماً به معنای سودآوری سهام همه شرکت‌های بورسی نیست. همان‌طور که کاهش شاخص کل نیز لزوماً به معنای زیان سهام همه شرکت‌های موجود در بورس نیست.
- ۲- هر اندازه سبد سهام یک سرمایه‌گذار، متنوع‌تر و به ترکیب سهام موجود در بورس نزدیک‌تر باشد بازدهی سرمایه‌گذار به متوسط بازدهی کل بورس که توسط شاخص نشان داده می‌شود، نزدیک‌تر خواهد بود.

انواع شاخص را برای هرروز معاملاتی در بورس اوراق بهادار تهران می‌توانید از سایت www.tsetmc.com مشاهده فرمائید.

بورس اوراق بهادار تهران										
بازار نقدی بورس در یک نگاه										
شاخص های منتخب					تایمر در شاخص					
وضعیت بازار	بسته	15:19:29	شاخص کل	78,324.90	(379.67)	15:15	مقدار	78,324.90	تغییر	(379.67)
کمترین	78,324.70	بیشترین	78,830.60	(0.48)	درصد		مقدار	27,903.40	تغییر	(135.20)
ارزش بازار	3,236,167.351 B	ارزش بازار	14,378.50	(8.81)	شاخص قیمت (وزنی-ارزشی)	15:15	مقدار	14,378.50	تغییر	(8.81)
اطلاعات قیمت	15:07:39 95/5/18	اطلاعات قیمت	11,535.30	(0.06)	شاخص کل (هم وزن)	15:15	مقدار	11,504.80	تغییر	(7.10)
تعداد معاملات	72,746	تعداد معاملات	11,504.80	(0.06)	شاخص قیمت (هم وزن)	15:15	مقدار	11,504.80	تغییر	(7.10)
ارزش معاملات	1,815,733 B	ارزش معاملات	87,785.30	(0.58)	شاخص آزاد شناور	15:15	مقدار	87,785.60	تغییر	(509.28)
حجم معاملات	818.889 M	حجم معاملات	55,383.80	(0.94)	شاخص بازار اول	15:15	مقدار	55,384.10	تغییر	(528.09)
			167,581.40	0.42	شاخص بازار دوم	15:15	مقدار	167,909.80	تغییر	707.77

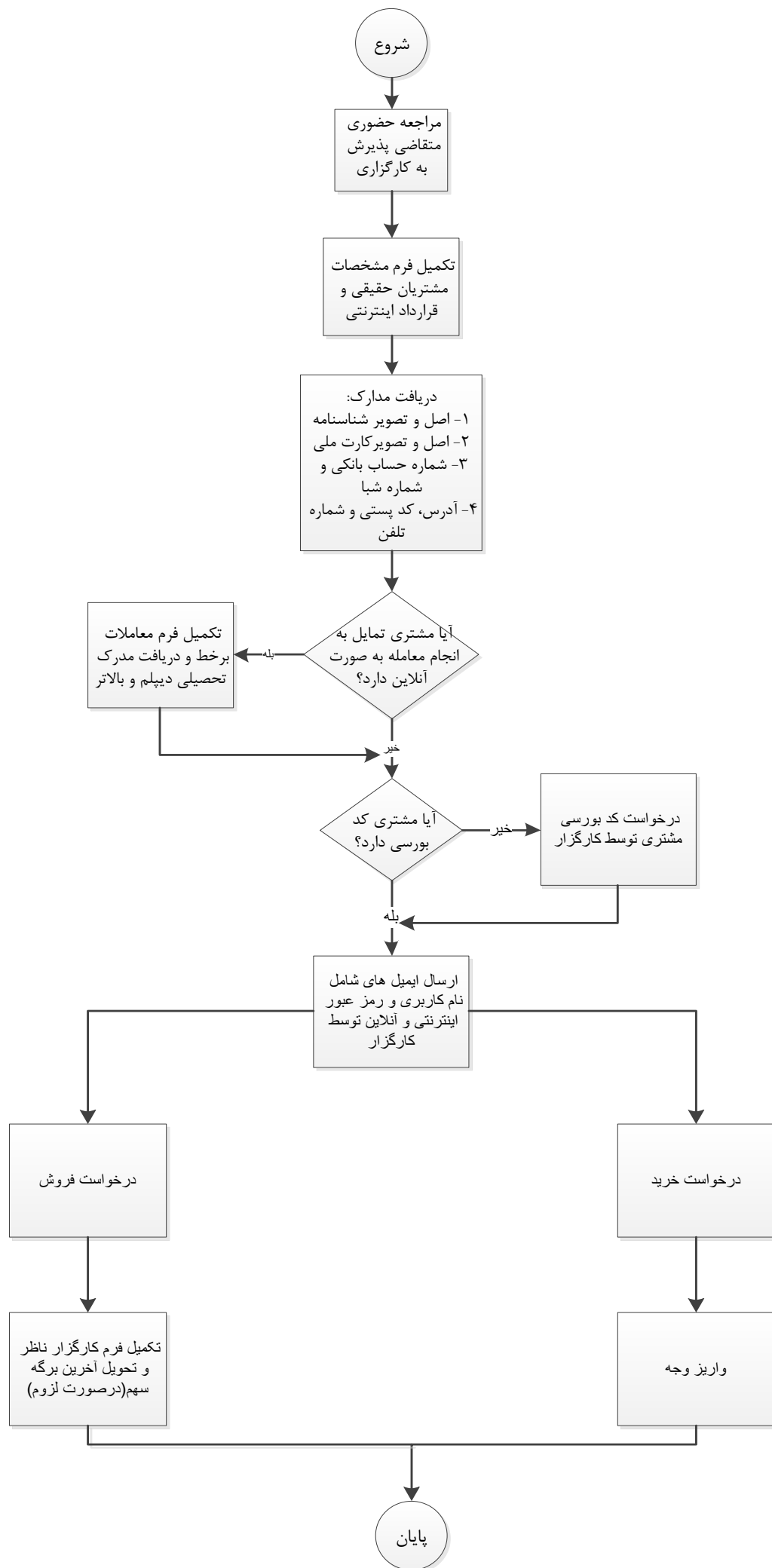
نمادهای برپیننده									
نماد	قیمت پایانی	تغییر	آخرین معامله	کمترین	بیشترین	تعداد	حجم	ارزش	نماد
خسایا - سایبا	1,189	(0.25)	1,175	1,175	1,215	3,232	50.979 M	60.622 B	فملی
خودرو - ایران خودرو	3,298	(0.57)	3,255	3,251	3,349	1,561	15.506 M	51.135 B	جم
آکتور - کنتورسازی ایران	44,820	(4.2)	44,447	44,447	46,786	1,970	973.350	43.625 B	وامید
خزامیا - زامیاد	1,024	(0.29)	1,015	1,010	1,037	1,866	27.697 M	28.358 B	فولاد
خاراس - پارس خودرو	1,396	0.36	1,387	1,365	1,420	863	11.540 M	16.110 B	شیندر
کسرا - سرمایه های صنعتی اردکان	46,223	(3.98)	45,990	45,733	47,700	487	237.506	10.978 B	کگل
شیندر - پالایش نفت بندرعباس	5,183	(3.16)	5,151	5,110	5,290	1,508	10.263 M	53.190 B	مبین

بورس اوراق بهادار تهران										
بازار نقدی فرابورس در یک نگاه										
نمادهای برپیننده					تایمر در شاخص					
وضعیت بازار	بسته	15:19:29	شاخص کل	815.20	(1.80)	15:15	مقدار	2,570	تغییر	(2.47)
کمترین	815.337 M	بیشترین	85,847	144	10,899	10,500	10,662	10,662	تغییر	(0.92)
ارزش بازار اول و دوم	533,202.115 B	ارزش بازار اول و دوم	16,781 M	4,857	2,315	2,155	2,280	2,280	تغییر	4.99
اطلاعات قیمت	14:38:51 95/5/18	اطلاعات قیمت	29,355 M	2,957	3,200	3,005	3,108	3,108	تغییر	0.52
تعداد معاملات	26,371	تعداد معاملات	667,458	197	1,171	1,145	1,157	1,157	تغییر	(1.27)
ارزش معاملات	1,050,707 B	ارزش معاملات	4,198 B	378	3,260	3,200	3,225	3,225	تغییر	(0.55)
حجم معاملات	305.504 M	حجم معاملات	19,316 B	876	11,241	10,505	10,784	10,784	تغییر	(3.05)

تایمر در شاخص									
نماد	قیمت پایانی	تغییر	آخرین معامله	کمترین	بیشترین	تعداد	حجم	ارزش	نماد
دوب	2,568	(0.78)	2,570	2,570	2,520	2,570	2,568	2,568	دوب
شاوان	10,784	(0.48)	10,646	10,646	10,899	10,646	10,662	10,662	شاوان
فرمز	2,432	(0.48)	2,315	2,315	2,155	2,315	2,280	2,280	فرمز
دماوند	10,662	(0.42)	3,170	3,170	3,005	3,170	3,108	3,108	دماوند
زاگرس	9,187	0.35	1,165	1,165	1,145	1,165	1,157	1,157	زاگرس
شراز	8,228	(0.29)	3,231	3,231	3,200	3,231	3,225	3,225	شراز
شتران	3,108	0.29	10,720	10,720	10,505	10,720	10,784	10,784	شتران

چگونه در بورس سرمایه گذاری کنیم؟

برای انجام معامله در بورس هر شخص حقیقی یا حقوقی نیاز به یک کارگزار رسمی و دریافت کد معاملاتی از آن دارد. همان طور که بانک به مشتریان خود شماره حساب می دهد و این شماره شناسه مشتری به شمار می آید، در بورس هم کد معاملاتی هر فرد شناسه او در بازار است. در ادامه مراحل کامل خرید و فروش در بورس اوراق بهادار به تصویر کشیده شده است.

چگونه در بورس خرید و فروش کنیم؟

در ابتدا باید بدانیم که نظام قیمت‌گذاری بورس به گونه‌ای است که اشخاص نمی‌توانند در قیمت‌گذاری آن دخالت داشته باشند. به این معنی که افراد نمی‌توانند شخصاً و با قیمتی خارج از محدوده تعیین شده اقدام به خرید و فروش سهام نمایند بلکه این کار باید از طریق کارگزاری‌های بورس انجام پذیرد. کارگزاران افراد مطمئن هستند که علاوه بر اینکه سابقه تخلف مالی ندارند مجوز فعالیت خود را از سازمان بورس دریافت می‌کنند. در واقع فعالیت آن‌ها تحت نظارت بورس انجام می‌گیرد. همانطور که گفتیم خریداران و فروشندگان برای ورود به بورس در اولین اقدام باید به یکی از کارگزاران بورس مراجعه کرده و کد بورسی دریافت نمایند. پس از آن درخواست خود را به کارگزاری مربوطه اعلام کنند. این اعلام می‌تواند به صورت حضوری، تلفنی، اینترنتی و یا آنلاین صورت پذیرد. تقاضای آن‌ها وارد سیستم معاملات شده و در ستون خرید و فروش بر اساس قیمت و الویت زمانی قرار می‌گیرد.

نحوه قرار گرفتن تقاضای خرید یا فروش در سیستم به این گونه است که تقاضای فروشی که قیمت ارزان‌تری داشته باشد یا تقاضای خریدی که قیمت بالاتری دارد در ردیف اول ستون مربوط به خود قرار می‌گیرد. لازم به ذکر است چنانچه دو تقاضای خرید یا دو تقاضای فروش با قیمت مشابه وارد سیستم معاملات شود، قرار گرفتن سفارش در سیستم بر اساس زمان ارسال درخواست خواهد بود.

سایبا (حسابا) - بازار اول (نابلوی فرعی) بورس

خرید	معامله	فروش	بازار روز	حجم	1,163	1,196
1,185	14 (1.18%)	1,185	قیمت مجاز	حقوقی	1,130	1,248
اولین	پایانی	دیروز	بازار هفته	حقوقی	1,170	1,270
1,196	17 (1.43%)	1,189	بازار سال	تعداد	850	2,707
تعداد معاملات	3,135	تعداد سهام	تعداد سهام	مجموع	39.267 B	
حجم معاملات	40.119 M	حجم مینا	حجم مینا	حقوقی	8.123 M	
ارزش معاملات	47.028 B	سهام شناور	سهام شناور	حقوقی	25%	
ارزش بازار	46,020.543 B	میانگین حجم ماه	میانگین حجم ماه	حقوقی	68.203 M	
آخرین معامله	12:50:36	EPS	EPS	تغییر مکان با نمایش اطلاعات		
وضعیت	مجاز	P/E	P/E	ابزار تغییر مکان با نمایش اطلاعات		
		102	11.49	سفرارش نمایش		
		30.70	گروه P/E	نمودار نمایش		
				همگروه اطلاعیه		
				سابقه مخفی		
				مخفی		

اطلاعات EPS و P/E برگرفته از گزارش حسابرسی سالانه 1395. لطفاً برای مشاهده این اطلاعات کلیک کنید.

تنظیمات قیمت، حجم، میانگین متحرک 20 روز

تعداد	حجم	فروش	خرید	حجم	تعداد
7	278,578	1,185	1,185	300,000	3
1	10,000	1,186	1,175	10,000	1
1	44,250	1,187	1,173	32,858	2

علاوه بر این هر خرید و فروش در بورس، کارمزدی دارد. این کارمزد بر اساس اینکه چه نوع اوراق بهاداری در چه بازاری معامله شده است متفاوت است. کارمزدها و نرخ خدمات در بازار سرمایه ایران در مطلب ذیل به طور کامل بررسی شده است.

کارمزد های معاملات

بطور کلی کارمزد معاملات آنلاین با معاملات عادی هیچگونه تفاوتی ندارد و مشتریان در هر روش معامله یک مقدار کارمزد خواهند پرداخت، با توجه به موارد مذکور کارمزد های معاملات مصوب سازمان بورس و اوراق بهادار برای معاملات اوراق بهادار به شرح جداول زیر است:

کارمزد معاملات در بورس اوراق بهادار تهران

شرح کارمزد	خرید	فروش	سقف کارمزد خرید (میلیون ریال)	سقف کارمزد فروش (میلیون ریال)
کارمزد کارگزاران	۰,۰۰۴	۰,۰۰۴	۲۰۰	۲۰۰
کارمزد شرکت بورس	۰,۰۰۰۳۲	۰,۰۰۰۴۸	۱۶۰	۲۴۰
حق نظارت سازمان	۰,۰۰۰۳۲	۰,۰۰۰۴۸	۸۰	۱۲۰
کارمزد شرکت سپرده گذاری	۰,۰۰۰۱	۰,۰۰۰۱۵	۱۶۰	۲۴۰
فناوری	۰,۰۰۰۱۲	۰,۰۰۰۱۸	۸۰	۱۲۰
مالیات	۰	۰,۰۰۵	۰	۰
جمع کل	۰,۰۰۴۸۶	۰,۰۱۰۲۹		

کارمزد معاملات در فرابورس ایران

شرح کارمزد	خرید	فروش	سقف کارمزد خرید (میلیون ریال)	سقف کارمزد فروش (میلیون ریال)
کارمزد کارگزاران	۰,۰۰۴	۰,۰۰۴	۲۰۰	۲۰۰
کارمزد شرکت فرابورس	۰,۰۰۰۳۲	۰,۰۰۰۴۸	۱۶۰	۲۴۰
حق نظارت سازمان	۰,۰۰۰۲	۰,۰۰۰۳	۸۰	۱۲۰
کارمزد شرکت سپرده گذاری	۰,۰۰۰۱	۰,۰۰۰۱۵	۱۶۰	۲۴۰
فناوری	۰,۰۰۰۱۲	۰,۰۰۰۱۸	۱۲۰	۱۸۰
مالیات	۰	۰,۰۰۵	۰	سقف ندارد
جمع کل	۰,۰۰۴۷۴	۰,۰۱۰۱۱	۷۲۰	سقف ندارد

کارمزد معاملات اوراق مشارکت

شرح کارمزد	خرید	فروش	سقف کارمزد خرید (میلیون ریال)	سقف کارمزد فروش (میلیون ریال)
کارمزد کارگزاران	۰,۰۰۰۶۳	۰,۰۰۰۶۳	۱۲,۶	۱۲,۶
کارمزد شرکت فرابورس	۰,۰۰۰۰۹۶	۰,۰۰۰۱۴۴	۲	۳
جمع کل	۰,۰۰۰۷۲۶	۰,۰۰۰۷۷۴	۱۴,۶	۱۵,۶

کارمزد معاملات اوراق تسهیلات مسکن

شرح کارمزد	خرید	فروش	سقف کارمزد خرید (میلیون ریال)	سقف کارمزد فروش (میلیون ریال)
کارمزد کارگزاران	۰,۰۰۴	۰,۰۰۱۵	۵۰	۵۰
کارمزد شرکت فرابورس	۰,۰۰۰۴	۰,۰۰۰۴	۵۰	۵۰
حق نظارت سازمان	۰,۰۰۰۱	۰,۰۰۰۱	۵۰	۵۰
کارمزد شرکت سپرده گذاری	۰,۰۰۰۴	۰,۰۰۰۴	۵۰	۵۰
جمع کل	۰,۰۰۴۹	۰,۰۰۲۴	۲۰۰	۲۰۰

کارمزد پذیره نویسی شرکتهای سهامی عام در شرف تاسیس

شرح کارمزد	خرید	فروش	سقف کارمزد خرید (میلیون ریال)	سقف کارمزد فروش (میلیون ریال)
کارمزد کارگزاران	۰,۰۰۰۸	۰,۰۰۰۲	۱۴۴	۳۶
کارمزد شرکت سپرده گذاری	۰,۰۰۰۰۵	۰,۰۰۰۰۵	۱۰۰	۱۰۰
حق نظارت سازمان	۰,۰۰۰۰۲	۰,۰۰۰۰۳	۸۰	۱۲۰
کارمزد شرکت فرابورس	۰,۰۰۰۰۳۵	۰,۰۰۰۰۳۵	۱۸۰	۱۸۰
جمع کل	۰,۰۰۱۴	۰,۰۰۰۰۹	۵۰۴	۴۳۶

کارمزد پذیره نویسی انواع صندوق های سرمایه گذاری

شرح کارمزد	خرید	فروش	جمع	حداکثر مبلغ کارمزد خرید (میلیون ریال)	توضیح
کارمزد کارگزاران	۰,۰۰۱	۰	۱۸۰	۲۰۰	٪۲۰ سهم کارگزار فروشنده و ٪۸۰ سهم کارگزار خریدار می باشد
کارمزد فرابورس ایران	۰,۰۰۰۰۷	۰	۱۶۰	۱۶۰	
کارمزد شرکت سپرده گذاری	۰,۰۰۰۰۱	۰	۱۶۰	۱۶۰	
جمع کل	۰,۰۰۱۸	۰	۶۰۰	۶۰۰	

ETF) کارمزد معاملات ثانویه واحدهای سرمایه گذاری صندوق های سرمایه گذاری در سهام

شرح کارمزد	خرید	فروش	جمع	حداکثر مبلغ کارمزد خرید (میلیون ریال)	حداکثر مبلغ کارمزد فروش (میلیون ریال)	جمع/سقف کارمزدها (میلیون ریال)
کارمزد کارگزاران	۰,۰۰۴	۰,۰۰۴	۰,۰۰۸	۲۰۰	۲۰۰	۴۰۰
کارمزد فرابورس ایران	۰,۰۰۰۳۲	۰,۰۰۰۴۸	۰,۰۰۰۸	۱۶۰	۲۴۰	۴۰۰
کارمزد شرکت سپرده گذاری	۰,۰۰۰۱۲	۰,۰۰۰۱۸	۰,۰۰۰۳	۱۶۰	۲۴۰	۴۰۰
کارمزد شرکت مدیریت فناوری	۰,۰۰۰۱	۰,۰۰۰۱۵	۰,۰۰۰۲۵	۸۰	۱۲۰	۲۰۰
جمع کل	۰,۰۰۴۵۴۰	۰,۰۰۴۸۱۰	۰,۰۰۹۳۵۰	۶۰۰	۸۰۰	۱۴۰۰

کارمزد معاملات ثانویه واحدهای سرمایه گذاری صندوق های سرمایه گذاری زمین و ساختمان

شرح کارمزد	خرید	فروش	جمع	حداکثر مبلغ کارمزد خرید (میلیون ریال)	حداکثر مبلغ کارمزد فروش (میلیون ریال)	جمع/سقف کارمزدها (میلیون ریال)
کارمزد کارگزاران	۰,۰۰۴	۰,۰۰۴	۰,۰۰۸	۲۰۰	۲۰۰	۴۰۰
کارمزد فرابورس ایران	۰,۰۰۰۳۲	۰,۰۰۰۴۸	۰,۰۰۰۸	۱۶۰	۲۴۰	۴۰۰
کارمزد شرکت سپرده گذاری	۰,۰۰۰۱۲	۰,۰۰۰۱۸	۰,۰۰۰۳	۱۶۰	۲۴۰	۴۰۰
کارمزد شرکت مدیریت فناوری	۰,۰۰۰۱	۰,۰۰۰۱۵	۰,۰۰۰۲۵	۸۰	۱۲۰	۲۰۰
جمع کل	۰,۰۰۴۵۴۰	۰,۰۰۴۸۱۰	۰,۰۰۹۳۵۰	۶۰۰	۸۰۰	۱۴۰۰

کارمزد معاملات ثانویه واحدهای سرمایه گذاری صندوق های سرمایه گذاری مختلط

شرح کارمزد	خرید	فروش	جمع	حداکثر مبلغ کارمزد خرید (میلیون ریال)	حداکثر مبلغ کارمزد فروش (میلیون ریال)	جمع/سقف کارمزدها (میلیون ریال)
کارمزد کارگزاران	۰,۰۰۲	۰,۰۰۲	۰,۰۰۴	۲۰۰	۲۰۰	۴۰۰
کارمزد فرابورس ایران	۰,۰۰۰۱۶	۰,۰۰۰۲۴	۰,۰۰۰۴	۱۶۰	۲۴۰	۴۰۰
کارمزد شرکت سپرده گذاری	۰,۰۰۰۰۶	۰,۰۰۰۰۹	۰,۰۰۰۱۵	۱۶۰	۲۴۰	۴۰۰
کارمزد شرکت مدیریت فناوری	۰,۰۰۰۰۵	۰,۰۰۰۰۷۵	۰,۰۰۰۱۲۵	۸۰	۱۲۰	۲۰۰
جمع کل	۰,۰۰۲۲۷۰	۰,۰۰۲۴۰۵	۰,۰۰۴۶۷۵	۶۰۰	۸۰۰	۱۴۰۰

کارمزد معاملات ثانویه واحدهای سرمایه گذاری صندوق های سرمایه گذاری در اوراق بهادار با درآمد ثابت

شرح کارمزد	خرید	فروش	جمع	حداکثر مبلغ کارمزد خرید (میلیون ریال)	حداکثر مبلغ کارمزد فروش (میلیون ریال)	جمع/سقف کارمزدها (میلیون ریال)
کارمزد کارگزاران	۰,۰۰۰۰۸	۰,۰۰۰۰۸	۰,۰۰۰۱۶	۲۰۰	۲۰۰	۴۰۰
کارمزد فرابورس ایران	۰,۰۰۰۰۶۴	۰,۰۰۰۰۹۶	۰,۰۰۰۱۶	۱۶۰	۲۴۰	۴۰۰
کارمزد شرکت سپرده گذاری	۰,۰۰۰۰۲۴	۰,۰۰۰۰۳۶	۰,۰۰۰۰۶	۱۶۰	۲۴۰	۴۰۰
کارمزد شرکت مدیریت فناوری	۰,۰۰۰۰۰۲	۰,۰۰۰۰۰۳	۰,۰۰۰۰۰۵	۸۰	۱۲۰	۲۰۰
جمع کل	۰,۰۰۰۰۹۱۰	۰,۰۰۰۰۸۰۰	۰,۰۰۱۸۷۰	۶۰۰	۸۰۰	۱۴۰۰

کارمزد بازارگردانی انواع صندوق های سرمایه گذاری

سقف کارمزد معامله فروش بازارگردان		سقف کارمزد معامله خرید بازارگردان		شرح کارمزد
حداکثر مبلغ کارمزد در هر معامله (میلیون ریال)	نسبت به ارزش معامله	حداکثر مبلغ کارمزد در هر معامله (میلیون ریال)	نسبت به ارزش معامله	
۲۰۰	۰,۰۰۰۴	۲۰۰	۰,۰۰۰۴	کارمزد کارگزاران
۲۴۰	۰,۰۰۰۰۴۸	۱۶۰	۰,۰۰۰۰۳۲	کارمزد فرابورس ایران
۲۴۰	۰,۰۰۰۰۱۸	۱۶۰	۰,۰۰۰۰۱۲	کارمزد شرکت سپرده گذاری
۱۲۰	۰,۰۰۰۰۱۵	۸۰	۰,۰۰۰۰۰۱	کارمزد شرکت مدیریت فناوری
۶۰۰	۰,۰۰۰۰۴۸۱	۶۰۰	۰,۰۰۰۰۴۵۴	جمع کل

کارمزد گواهی سپرده کالایی

حداکثر مبلغ کارمزد فروش (میلیون ریال)	حداکثر مبلغ کارمزد خرید (میلیون ریال)	سقف کارمزد	فروش	خرید	شرح کارمزد
۱۰۰	۱۰۰	۰,۰۰۰۳	۰,۰۰۰۱۵	۰,۰۰۰۱۵	کارمزد کارگزاران
۱۰۰	۱۰۰	۰,۰۰۰۰۸	۰,۰۰۰۰۴	۰,۰۰۰۰۴	کارمزد بورس کالا
۱۰۰	۱۰۰	۰,۰۰۰۰۵	۰,۰۰۰۰۲۵	۰,۰۰۰۰۲۵	کارمزد شرکت سپرده گذاری
۱۲۰	۸۰	۰,۰۰۰۰۸	۰,۰۰۰۰۴۸	۰,۰۰۰۰۳۲	حق نظارت سازمان بورس
۱۰۰	۱۰۰	۰,۰۰۰۰۳	۰,۰۰۰۰۱۵	۰,۰۰۰۰۱۵	کارمزد مدیریت فناوری
		۰,۰۰۰۰۵۴	۰,۰۰۰۰۲۷۸	۰,۰۰۰۰۲۶۲	جمع کل

این مختصری از روند انجام یک معامله بود. حال سوال این است که چگونه باید متوجه شویم که سهام چه شرکتی را بخریم یا بفروشیم؟ در خرید و فروش چه مواردی را باید مدنظر قرار دهیم؟ اگر دوستان گفت فلان سهم را بخر یا بفروش، چگونه مطمئن شویم که اشتباه نمی‌کنیم؟ یا بهتر بگوییم، چگونه ضرر و احتمال اشتباه خود را به حداقل برسانیم؟

برای بررسی و تحلیل سهام شرکت‌ها به طور عموم از دو روش استفاده می‌شود:

- تحلیل بنیادی (فاندامنتال): در این روش عوامل بنیادی که بر روی قیمت سهم یک شرکت تاثیر می‌گذارد، مورد بررسی و تجزیه و تحلیل قرار می‌گیرد. این تحلیل با استفاده از گزارش‌هایی که در صورت‌های مالی اعلام می‌شود به پیش‌بینی و بررسی سهام یک شرکت می‌پردازد و بیشتر برای دوره‌های زمانی طولانی‌تر مورد استفاده قرار می‌گیرد. در این نوع تحلیل، شرایط اقتصادی کلان، شرایط صنعت مربوطه و پس از آن شرایط شرکت مورد نظر بررسی و تحلیل می‌شود. نسبت P/E شرکت (نسبت قیمت به سود هر سهم)، حاشیه سود خالص آن، نسبت بدهی، نسبت جاری، ارزش دفتری و گردش موجودی‌ها از جمله عواملی است که در تحلیل فاندامنتال مورد توجه قرار می‌گیرد.

- تحلیل تکنیکال: در این نوع تحلیل به جای بررسی صورت‌های مالی شرکت‌ها، به نمودار قیمتی آن‌ها در بازه‌های زمانی مشخص پرداخته می‌شود و از آنچه در گذشته اتفاق افتاده‌است، رفتار آینده سهم پیش‌بینی می‌شود. این روش تحلیلی برای بازه‌های زمانی

کوتاه‌تر مورد استفاده قرار می‌گیرد. در تحلیل تکنیکال اعتقاد بر این است که رفتار و روند قیمتی سهام یک شرکت در دوره‌های زمانی مشخص، تکرار می‌شود.

چند نکته کاربردی:

هنگام سرمایه‌گذاری در بورس، توجه به برخی نکات ظاهراً ساده می‌تواند از یک شکست تلخ جلوگیری نموده و سرمایه‌گذار را در رسیدن به اهدافش یاری دهد. هدف از ارائه این نکات این است که یک بینش کلی نسبت به معاملات بازار سرمایه در سهامدار ایجاد نموده و قبل از به دام افتادن، وی را از تجربیات گران‌قیمت دیگران آگاه سازد. تجاربی که گاه با پرداخت هزینه‌های گزافی بدست آمده است. موارد زیر از جمله نکات مهمی هستند که برخی از آنها از اصول مهم و پایه‌ای سرمایه‌گذاری در بازار سرمایه محسوب می‌شوند:

۱- انتخاب صنعت برتر از میان صنایع:

در میان صنایع مختلف صناعی هستند که میانگین بازده آنها از میانگین بازده بازار بیشتر است. پس چرا آنها را انتخاب نکنید؟!

۲- انتخاب شرکت برتر از یک صنعت:

پس از گزینش صنعت برتر حالا به سراغ شرکتهایی بروید که بازده آنها از میانگین بازده صنعت بالاتر است. (منظور از بازده، کلیه سودهای منتفع از شرکت اعم از EPS، اختلاف قیمت، سهام جایزه و... در یک مدت معین می‌باشد).

۳- توجه به میزان نقد شوندگی سهام:

هیچگاه سهمی نخرید که در فروش آن دچار مشکل شوید. نقد شوندگی عامل بسیار مهمی است که هرگز نباید مورد غفلت قرار گیرد. این فاکتور متاثر از پارامترهایی مثل حجم معاملات شرکت، تعداد سهام معامله شده، دفعات معامله، تعداد خریدار و... می‌باشد. به هر حال بسته به استراتژی و هدف سرمایه‌گذاری تان، ملاکی را برای خودتان قرار دهید.

۴- میزان سهام در دست سهامداران عمده :

هر چه این میزان کمتر باشد و سهم یک شرکت بیشتر در دست مردم و سهامداران جز باشد، بهتر است. چرا که در اینجا عرضه و تقاضای واقعی است که میزان قیمت را تعیین می کند. در صورتیکه قسمت اعظمی از سهام یک شرکت در دست سهامداران عمده باشد به همان نسبت آنها می توانند کنترل بیشتری را بر آن سهم اعمال کنند. و در این بین سهامدار جز است که ضرر می کند.

۵- پیگیری اخبار اقتصادی-سیاسی :

همواره به اخبار داخلی و خارجی توجه داشته باشید. مطلع بودن از شرایط اقتصادی و سیاسی روز دنیا کمک بزرگی به تصمیم گیری شما در خرید و فروش اوراق بهادار خواهد کرد.

۶- دقت در نسبت P/E شرکت:

P/E معیاری است که درآمد سالانه یک سهم را با قیمت بازار آن مقایسه می کند و از تقسیم قیمت بازار به درآمد یک سهم (EPS) بدست می آید. این شاخص مطالب بسیار زیادی به ما می گوید. مثلاً به ما می گوید که جو بازار از یک سهم بخصوص چه انتظاری دارد. میزان بالای این شاخص می تواند نشان دهنده این واقعیت باشد که سهامداران چشم امید به آن سهم بسته اند و باور دارند که پیشرفت قابل ملاحظه ای خواهد داشت. میزان رشد P/E را نیز فراموش نکنید. سالهای مختلف را باهم مقایسه کنید. شرکتهای یک صنعت را نیز با یکدیگر مقایسه کنید.

۷- توجه به رشد EPS:

درآمد هر سهم یا به اختصار EPS ، از تقسیم سود خالص شرکت پس از کسر مالیات، بر تعداد کل سهام شرکت، محاسبه می شود. توجه به این نکته که کدام شرکتها رشد EPS بیشتری داشته اند؟ کدام شرکتها معمولاً در اول سال مالی EPS پایینتری اعلام کرده و در طول سال مرتباً آن را تعدیل مثبت می کنند؟ آنها را از نظر دور ندارید.

۸- تشکیل سبد سهام:

همیشه سبد سهام درست کنید. اگر مثلاً ۱۰ میلیون تومان دارید، حتماً ترکیبی از سهام را بخرید. اصطلاحاً به این ها سبد سهام می گوئیم. مثلاً ۵ سهم بخرید، یعنی ۲ میلیون تومان به هر سهم اختصاص دهید. بدین ترتیب، ریسک شما کاهش پیدا می کند. با این کار ریسکتان را پایین می آورید. در تشکیل سبد، تعدد و تنوع شرکت و صنعت را فراموش نکنید.

۱۰- تعیین استراتژی:

همواره یک استراتژی داشته باشید. و خود را مقید به پیروی از آن بدانید.

۱۱- اگر حرفه ای نیستید، تسهیلات نگیرید و از دیگران قرض نکنید تا سهام بخرید. به کسانی هم که مدعی اند وجوه شما را به نرخ بالایی از شما دریافت می کنند تا در بازار سرمایه گذاری کنند، وجهی ندهید.

با آرزوی روزهایی پر سود برای شما عزیزان